

BELEIDSPLAN MUSEUM VALKENBURG 2018-2021

INLEIDING, MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Al enkele jaren wordt nagedacht over een nieuwe naam van het Museum. Die zou kort en duidelijk moeten zijn, beter aan moeten sluiten bij missie en doelstellingen zoals hieronder geformuleerd, en bij het nieuwe elan dat het Museum sinds de laatste beleidsperiode uitstraalt. Gekozen is voor:

MUSEUM VALKENBURG

Museum Valkenburg wil de belangstelling vergroten voor kunst van de 20^e en 21^e eeuw in Limburg en historie van de regio Valkenburg. Deze missie wordt door het Museum in de volgende twee doelstellingen vertaald:

- De geologie en archeologie van Valkenburg en omgeving, alsmede de lotgevallen van dit toeristen- en voormalige vestingstadje door de eeuwen heen onder de aandacht brengen in de vorm van een dynamische kernexpositie;
- De ontwikkelingen op kunstzinnig gebied in Limburg in de 20^e en 21^e eeuw presenteren in de vorm van wisselexposities.

Het Museum neemt in meerdere opzichten een unieke positie in:

- Door landschap, geologie en geschiedenis, en de verbeelding in kunst/cultuur te presenteren in de context van het toerisme.
- Door zich als enige structureel te richten op de grote groep (Zuid)-Limburgse kunstenaars in de vorige eeuw;
- Door verbindingen te leggen met jonge kunstenaars om hun werk te presenteren; het Museum voorziet daarmee in een duidelijke behoefte en blijft springlevend.

De kracht van dit concept is het zichtbaar maken van de relatie tussen landschap, toerisme en de ontwikkelingen op kunstzinnig gebied.

Met het zeer bescheiden budget van ruim € 100.000 wordt de vaste expositie gepresenteerd en worden jaarlijks vier grote en een zestal kleinere wisseltentoonstellingen georganiseerd voor een groeiend publiek.



De 4 grote overzichtstentoonstellingen op de benedenverdieping richtten zich de afgelopen beleidsperiode in de eerste plaats op de gevestigde Zuid-Limburgse kunstenaars vanaf de tweede helft van de vorige eeuw, niet alleen kunstenaars zoals Charles Eyck, Guillaume Stassen, Daan Wildschut en vele anderen, maar ook meer hedendaagse als Leendert van Dijk en Gèr Huntjes. Een zestal kleinere tentoonstellingen, veelal op de tweede etage, boden jonge kunstenaars een podium, waaronder pas afgestudeerden van de Jan Van Eyck Academie in Maastricht. Dit beleid zal worden voortgezet, maar dan met geheel Limburg als aandachtsgebied.

De kernpresentatie op de midden verdieping is bedoeld om bezoekers te informeren over het historisch verhaal van Valkenburg en omgeving, in relatie met de kunstzinnige verbeelding daarvan: het ontstaan van mergel, fossielen; Steentijd met vuursteenmijntjes en werktuigen; middeleeuwse vestingstad, mergel als bouwsteen en grotten; toeristenstadje in het Heuvelland met het oudste VVV van Nederland en ook in andere opzichten een lange historie op dat gebied, waaraan elke dag verder wordt gebouwd.

DE TAKEN VAN EEN MUSEUM

Zoals vrijwel alle andere musea, wordt Museum Valkenburg (deels) gefinancierd met belastinggelden, op grond van de maatschappelijke taakstelling die het Museum vervult. In

het kader van die taakstelling behoort een museum aandacht te besteden aan een drietal aspecten, te weten:

- Verzamelen en bewaren,
- Bestuderen en documenteren,
- Exponeren en informeren.

Om het bovenstaande te kunnen realiseren moet uiteraard aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan, zoals een passend gebouw, de juiste voorzieningen, een gestroomlijnde organisatie, voldoende financiën en een herkenbare maatschappelijke en politieke inbedding.

In het onderstaande zal aandacht worden besteed aan genoemde aspecten in de vorm van een korte evaluatie van de afgelopen beleidsperiode en een planning voor de nieuwe. Om dit inzichtelijk te maken volgt dit nieuwe beleidsplan de indeling van het oude.

Verzamelen en bewaren

Depotvorming is kostbaar. Voor de afgelopen beleidsperiode gold daarom t.a.v. verzamelen en bewaren een restrictief beleid, in die zin dat slechts ruimte was voor items die in directe zin passen binnen het kader van de vaste – en wisselexposities. Schenkingen zijn dan in principe welkom, maar moeten in dat licht worden gezien. Voor aankopen kan nauwelijks budget worden gereserveerd; substantiële investeringen zijn slechts incidenteel mogelijk, als de financiën dat toelaten.

In de afgelopen beleidsperiode zijn enkele zeer welkome en waardevolle schenkingen ontvangen, te weten twee schilderijen van Charles Eijck, alsmede een bijzondere en complete Kruisweg van dezelfde kunstenaar. Ook werd naar aanleiding van een tentoonstelling over Gèr Huntjes in dank een schenking aanvaard van een viertal schilderijen van deze kunstenaar.



In principe zal dit beleid de komende periode worden voortgezet, met één uitzondering: de verwerving van een 16-tal schilderijen uit de Collectie Schoonbroodt 'Zuid-Limburg door de ogen van anderen'. Deze schilderijen passen uitstekend binnen de voorziene herinrichting van de middenverdieping (zie hierna). Voor de verwerving daarvan is inmiddels een gerichte fondsenwervende campagne van start gegaan.

Het voornemen was om voorwerpen in bezit of bruikleen die niet aan bovengenoemde criteria voldoen, te 'ontzamelen'. Daarvoor moest echter eerst een goede, lees digitale registratie van die voorwerpen worden doorgevoerd. Dat is intussen grotendeels gerealiseerd. De komende beleidsperiode zal dit 'ontzamelen', samen met de herinrichting van het depot, alsnog ter hand worden genomen.

Bestuderen en documenteren

Onze inzichten in het ontstaan van mergel (Boven-Krijt, 65 miljoen jaar geleden) zijn uitgebreid, evenals de kennis over de fossielen uit deze periode. De vorming van vuursteen in die lagen is in hoofdlijnen goed beschreven. Dat geldt ook voor de artefacten die later uit vuursteen zijn gemaakt (hoogtepunt Nieuwe Steentijd, ca. 5.300 jaar geleden). De historie van Valkenburg en de regio is eveneens in grote lijnen bekend. Het Museum ziet voor een

verdere aanvulling van de eventuele lacunes in onze kennis op deze gebieden geen directe taak voor zichzelf weggelegd. Uitzondering hierop is de historie van het toerisme in Valkenburg. Het definiëren van de toerist als nieuwe doelgroep voor het Museum (zie hierna), zou een stimulerende factor kunnen worden voor de bestudering van de cultuurgeschiedenis van het toerisme in de regio.

De inrichting van een restauratieatelier voor de Archeologische Werkgroep Valkenburg op de bovenverdieping kan gelden als tweede uitzondering. Hier worden bodemvondsten uit de regio bestudeerd en gerestaureerd met behulp van vrijwilligers uit het publiek.

Anders is het gesteld met onze kennis over en documentatie van de ontwikkelingen in de beeldende kunst in Limburg in de 20^e en 21^e eeuw, waar zeker lacunes te bespeuren zijn. Daar ligt een duidelijke taak voor het Museum, dat immers als enig museum structureel aandacht wil besteden aan deze belangrijke groep kunstenaars. Exposities over (groepen) kunstenaars uit die periode worden daarom zo nodig en waar mogelijk gecombineerd met onderzoek en het uitbrengen van een monografie of andere publicaties. Zo bevat de Museumshop al een toenemende hoeveelheid informatie over deze episode. In de komende beleidsperiode zal dit beleid worden voortgezet. Daarnaast zal gezien worden in hoeverre de inschakeling van bijvoorbeeld studenten of stagiaires de documentatie van deze ontwikkelingen en daarmee ook de service aan het publiek verder kan verbeteren.

Exposeren en informeren

De kernexpositie

Aan het begin van de afgelopen beleidsperiode was het al duidelijk dat de vaste expositie op de eerste etage van het Museum gedateerd en aan een grondige herinrichting toe was: er ontbraken essentiële elementen, de logica van de diverse opeenvolgende onderdelen was onvoldoende zichtbaar en er werden aan de andere kant ook voorwerpen getoond die niet in dit geheel pasten. Om deze herinrichting te kunnen realiseren werd door het bestuur een commissie ingesteld. Deze Commissie Herinrichting stelde een gefaseerd projectplan op voor de herinrichting van de middenverdieping, inclusief aanpassingen op de zolderverdieping en de begane grond, met een evenzo gefaseerde begroting. Het project beoogt de historisch georiënteerde presentatie een eenmalige kwaliteitsimpuls te geven, wat betreft inhoud, vormgeving en doelgroepen. Het Museum wil een *uniek verhaal* vertellen door aandacht te besteden aan de cultuurgeschiedenis van het toerisme, onder andere als drijvende kracht achter de (re)constructie van erfgoed. De nieuwe *vormgeving*, waarvoor de kunstenaar en

tentoonstellingsvormgever Paul Tieman tekent, sluit bij deze nieuwe inhoud aan. Met de aangepaste inhoud en vormgeving wil het Museum ook nieuwe *doelgroepen* bedienen. Historisch geïnformeerden zullen het vernieuwende perspectief op culturele dynamiek weten te waarderen. Lokale bezoekers zal de interactie tussen geschiedenis, erfgoed en toerisme aanspreken, omdat ze die aan den lijve ervaren, maar er veelal niet echt bij stil staan. De vele toeristen die Valkenburg trekt, waaronder talloze buitenlanders, vormen een uitdagende, nieuwe doelgroep.

De fondsenwerving voor dit specifieke project (kosten € 386.000) werd ter hand genomen en als eerste werd een proefzaal ingericht, die werd beoordeeld door externe deskundigen. Commentaren werden meegenomen bij de inrichting van de volgende zalen. Eind 2017 waren de financiële middelen voor de herinrichting van de middenverdieping met trappenhuis en hoofdingang (fase 1, kosten € 230.000) voor een groot deel bijeengebracht; de opening is voorzien voor medio 2018. Zodra de financiën voor fase 2 (overige werkzaamheden begane grond) en fase 3 (2^e verdieping) voorhanden zijn, zullen die in de loop van de nieuwe beleidsperiode eveneens uitgevoerd worden.

De wisselexposities

Door de Expositiecommissie worden jaarlijks vier grote en een zestal kleinere wisseltentoonstellingen georganiseerd voor een groeiend publiek.

De 4 grote overzichtstentoonstellingen op de benedenverdieping richtten zich in de eerste plaats op de gevestigde Zuid-Limburgse kunstenaars vanaf de tweede helft van de vorige eeuw, niet alleen artiesten zoals Charles Eyck en vele anderen, maar ook meer hedendaagse als Leendert van Dijk, Gèr Huntjes en de Maasland Kunstenaars. Een viertal kleinere tentoonstellingen op de tweede etage boden jonge kunstenaars een podium, waaronder pas afgestudeerden van de Jan Van Eyck Academie in Maastricht. Dankzij sponsoring van de Jacques Vonk Stichting kon een ruimte op de begane grond worden opgeknapt en ingericht als multifunctionele zaal, waardoor het afgelopen jaar het totale aantal kleinere exposities tot 6 kon worden uitgebreid.



Leon Mommers

Zijn verzameling, zijn leven

16 juli t/m 8 oktober 2017

Museum Valkenburg wil wat deze wisselexposities betreft de komende beleidsperiode duidelijk positie kiezen en focussen op Limburgse kunst, als enig museum waar deze uitsluitend te zien is. Meer dan voorheen kan gezocht worden naar combinaties van kunst door oudere en jongere kunstenaars of zullen exposities samengesteld worden rond een bepaalde thematiek. Ook zou meer variatie aangebracht kunnen worden in de duur van tentoonstellingen, afhankelijk van thema en kunstenaar. Intensivering van de samenwerking met andere Limburgse musea – die nu al uitstekend is - zou deze benadering verder kunnen versterken. Dit alles om de kwaliteit van de tentoonstellingen en de service naar het publiek verder te verbeteren.

Educatieve activiteiten

Geheel volgens plan zijn onder leiding van de Educatie Commissie in de afgelopen beleidsperiode op succesvolle wijze vele educatieve activiteiten ontplooid voor specifieke doelgroepen. Dat betreft dan randprogrammering in de vorm van lezingen, met name ook voor ouderen, maar vooral ook activiteiten op onderwijskundig gebied, zoals rondleidingen

en andere activiteiten in het Museum voor schoolklassen in het lager en middelbaar onderwijs, met name in het kader van buitenschoolse activiteiten. Kennis maken met het Museum is naast het educatieve aspect, tevens een stimulans om later als vrijwilliger in activiteiten te participeren.

Op basis van de opgedane ervaringen heeft de Educatie Commissie haar beleid voor de komende periode vastgesteld. In de eerste plaats zal het bestaande beleid worden voortgezet en zo nodig verder uitgebreid. Daarnaast is een project in ontwikkeling om een vijftal educatieve culturele wandelingen op te zetten, in samenwerking met relevante partners, met als huidige werknaam “Tour de Valkenburg”. Deze wandelingen starten vanuit het Museum. Binnen ziet men o.a. de fossielen, informatie over het ontstaan van mergel en de exploitatie daarvan, de vuurstenen werktuigen, de archeologische vondsten en een presentatie over de historie van het toerisme in Valkenburg. Buiten is het unieke landschap, de mergelgrotten, de vuursteenmijntjes, de middeleeuwse hoogteburcht, de ommuurde stad, en het toerisme zelf. Valkenburgs erfgoed is zowel binnen als buiten het Museum terug te vinden, maar dit is nog niet of nauwelijks in samenhang vertaald in educatieve en/of toeristische arrangementen. Door binnen en buiten met elkaar te verbinden, valt het verhaal beter te vertellen en kan een bezoek aan het Museum en aan Valkenburg een extra dimensie krijgen. Waarschijnlijk zullen er twee verschillende versies van de teksten (apps) moeten worden gemaakt, één vanuit toeristisch en één vanuit onderwijskundig perspectief. Met artistieke en spel-achtige elementen en gebruikmakend van digitale technieken, zullen zo beide doelgroepen worden bediend. Met name in dit project komt goed tot uitdrukking dat participatie van ‘stakeholders’ een levensvoorwaarde is voor het Museum.

De commissie is ervan overtuigd dat deze (digitale) educatieslag uitsluitend valt te maken met en door de inschakeling van jongeren. Te denken valt aan profielwerkstukken van middelbare scholieren, of aan stages van HBO studenten. In dit project zullen binnen en buiten, digitaal en participatie samen een innovatief product op moeten leveren.

Publiek

Alles staat en valt natuurlijk met de mate waarin de diverse doelgroepen worden bereikt en het publiek ook daadwerkelijk het Museum bezoekt. Uit onderzoek blijkt dat de bezoekers globaal voor de helft uit de regio komen en voor de helft uit andere delen van het land. De eerste groep komt vooral voor de wisselexposities, de tweede bestaat deels uit toeristen zonder specifieke belangstelling voor één van de onderdelen van het Museum. Voorts is bekend dat de overgrote meerderheid van de bezoekers tot de categorie van 50-plussers behoort. 55% van het totale aantal bezoekers is in het bezit van een Museumkaart. De aantallen bezoekers van de laatste jaren staan hieronder vermeld.

Dat aantal is de afgelopen beleidsperiode aanzienlijk gestegen en heeft door kwaliteitsverbetering van de exposities en door een actief beleid op het gebied van communicatie en PR in 2016 de 12.000 bijna gehaald:

2013	2014	2015	2016	2017
7.353	8.010	9.907	11.799	11.735

Schommelingen kunnen natuurlijk altijd ontstaan door bijzondere omstandigheden. Zo is het opmerkelijk dat er zelfs nog een bescheiden groei van het aantal bezoekers in 2017 kan worden verwacht, terwijl delen van de middenverdieping vaak moeilijk toegankelijk waren door werkzaamheden in verband met de herinrichting. De programmering van de wisseltentoonstellingen is natuurlijk ook van invloed. Daar moeten keuzes worden gemaakt. In het kader van de educatieve taak kan een museum natuurlijk niet louter publiekstrekkingen in het programma opnemen.

De ambitie is het aantal bezoekers verder te doen toenemen tot **15.000 in 2021**, door het aandachtsgebied uit te breiden tot geheel Limburg en kwaliteit te blijven leveren op het gebied van de wisseltentoonstellingen, door het actieve beleid op het gebied van communicatie en PR voort te zetten en met name door de hier beschreven herinrichting van de kernexpositie in communicatief opzicht uit te buiten.



RANDVOORWAARDEN

Vrijwilligers

Museum Valkenburg is een professionele vrijwilligersorganisatie. Professioneel in zijn ambities, die worden gerealiseerd door vrijwilligers met zeer uiteenlopende taken.

Het (werk)bestuur bepaalt het beleid, daarin geadviseerd door een vijftal commissies op diverse deelterreinen, zoals exposities educatie en fondsenwerving. Bestuur en commissies voeren dat beleid voor het overgrote deel ook uit. Daarnaast zijn er een aantal uitvoerende taken zoals die van gastheer of -vrouw en worden rondleidingen en administratieve

werkzaamheden eveneens door vrijwilligers uitgevoerd. Vrijwilligers zijn daarmee de pijler onder het Museum. In een vrijwilligersbeleidsplan geeft het Museum aan vanuit welke gedachte er met vrijwilligers wordt gewerkt en wat ze elkaar te bieden hebben. Het omvat een visie op vrijwillige inzet, werving, taken en verantwoordelijkheden, het begeleiden en waarderen van vrijwilligers en hun rechtspositie. Een doordacht beleid in deze kan het verschil maken tussen ‘werken voor’ en ‘participeren in’ het Museum.

Stappenplan

In de afgelopen beleidsperiode en daarvóór is een bepaald vrijwilligersbeleid gegroeid. Vooral de laatste jaren is de nodige aandacht gegeven aan een aantal onderwerpen uit het hierna volgende stappenplan maar het is nog niet systematisch op alle punten uitgewerkt en ingevoerd. In de komende beleidsperiode zal dat alsnog geschieden.

Stap 1. Beschrijven van de werkzaamheden.

Stap 2. Werving en selectie van vrijwilligers.

Stap 3. Begeleiden van vrijwilligers. Daartoe zijn verschillende mogelijkheden, van een inwerkprogramma, werkoverleg en voortgangsgesprek tot themabijeenkomsten en training.

Stap 4. Basisvoorwaarden. Afspraken, de rechten en de plichten van beide partijen dienen te worden vastgelegd in een vrijwilligersovereenkomst.

Overige aspecten die beschreven dienen te worden zijn: inspraak en medezeggenschap, conflicthantering, arbeidsomstandigheden, verzekering op diverse terreinen en communicatie.

Stap 5. Belonen. Er zijn tal van mogelijkheden om te belonen, van een complimentje tot een vrijwilligersuitje. Daarnaast zijn er natuurlijk ook de wettelijke regelingen op het gebied van de vergoeding voor vrijwilligerswerk.

Stap 6. Beëindigen van de overeenkomst.

Gebouw

Het huidige gebouw heeft nauwelijks negatieve en vooral positieve kanten. Het heeft een monumentaal en daarmee museaal karakter. Een parkeerverbod bij de hoofdingang voor fietsen etc. en een doordacht verlichtingsplan kunnen de kwaliteitsvolle uitstraling verder verbeteren.

In de afgelopen beleidsperiode heeft de Gemeente het achterstallig onderhoud aan de buitenzijde van het gebouw weggewerkt. Entree en zijingang zijn aanzienlijk verbeterd. Er is een nieuwe Cv-ketel geplaatst en de vloer op de begane grond is voor het grootste gedeelte nieuw betegeld. Bovendien worden nu aanzienlijke investeringen gedaan in de herinrichting, die maar zeer ten dele transportabel zijn.

Enige punt van twijfel is het depot, dat te krap is en direct onder het dak, op een risicovolle plaats is gelegen. Voor een deel zal dit worden opgevangen via de herinrichting, waarbij nieuwe extra depotruimte wordt gecreëerd.

Het gebouw is gelegen in het centrum van de stad, met voldoende parkeergelegenheid in de directe omgeving. Zoals elders aangegeven wordt het als een uitdaging gezien om althans een deel van de enorme stroom toeristen/toevallige passanten te verleiden het Museum te bezoeken. Samenvattend is het de verwachting dat het gebouw ook in de komende beleidsperiode goed zal voldoen.

Voorzieningen

Het Museum is als zodanig officieel erkend door opname in het Museumregister. Om een gecertificeerd museum te blijven moet aan een aanzienlijk aantal voorwaarden worden voldaan, o.a. op het gebied van beveiliging, klimatiseren en depotvorming. De beveiligingsinstallatie is de afgelopen jaren opgewaardeerd tot klasse 3 E2, wat voorlopig als voldoende kan worden gezien. In het kader van de herinrichting zal met name het depot aandacht krijgen. Zoals eerder aangegeven is dit te krap en onder het dak, op een risicovolle plaats gelegen. Wat betreft beide aspecten wordt hieraan in ieder geval deels tegemoet gekomen door het creëren van extra depotruimte in de vorm van een open depot in de kernexpositie op de middenverdieping – ‘de Schatkamer’- voor de meest waardevolle stukken. Met name het klimatiseren zal de komende beleidsperiode aanzienlijke aandacht moeten krijgen.

Financiële vooruitzichten 2018-2021

De afgelopen beleidsperiode is in financieel opzicht globaal verlopen conform de prognose vermeld in het beleidsplan 2014-2017. Wel is er een opmerkelijke verschuiving opgetreden binnen het bestedingspatroon. Het Museum heeft zich de laatste jaren voor het overgrote deel om weten te vormen tot een vrijwilligers organisatie. Daardoor zijn de personele lasten aanzienlijk gedaald en is er ruimte ontstaan voor investeringen in de (aankleding van) het gebouw.

Financiële vooruitzichten 2018-2021

Baten (€)	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021
Gemeentelijke subsidie	48.500	48.500	48.500	48.500
Ov. subsidies en sponsoring	70.000	20.000	20.000	20.000
Entreegelden	50.000	52.000	55.000	55.000
Museumshop	10.000	10.000	10.000	10.000
Som der baten	178.500	130.500	133.500	133.500
Lasten (€)				
Huisvesting	20.000	20.000	20.000	20.000
Inventaris	3.000	3.000	3.000	3.000
Afschrijvingen	1.500	1.500	1.500	1.500
Bureau	28.000	28.000	28.000	28.000
Museumshop	6.000	6.000	6.000	6.000
Fondsenwerving	1.000	1.000	1.000	1.000
Herinrichting	55.000	4.000	3.000	-----
Collectie	15.000	15.000	15.000	15.000
Exposities	30.000	32.000	34.000	36.000
Educatie	8.000	8.000	8.000	8.000
PR en Comm.	11.000	12.000	14.000	15.000
Som der lasten	178.500	130.500	133.500	133.500

Toelichting

Voor de realisatie 2017 zie het betreffende jaarverslag.

Baten:

De subsidie van de Gemeente Valkenburg is toegezegd tot en met 2021, met een uitloop van 2 jaar, met rapportage middels jaarverslagen maar zonder tussentijdse evaluatie.

De afgelopen beleidsperiode werd het systeem van begunstigers (particulieren en bedrijven) opgezet en geleidelijk uitgebreid. Ook de werving van sponsors onder instellingen etc. werd

geïntensiveerd, tot een totale jaaropbrengst van gemiddeld € 15.000. Het is de bedoeling deze activiteiten verder te intensiveren met als streefbedrag een jaarlijkse opbrengst van € 20.000.

Met de voorziene toename van het aantal bezoekers zullen naar verwachting ook de entreegelden een bescheiden stijging laten zien.

De inkomsten van de Museum Shop zullen zich naar verwachting de komende beleidsperiode stabiliseren.

Lasten:

In de post Bureaukosten is rekening gehouden met de noodzaak tot professionele ondersteuning (op uurbasis), zoals bijscholing bij de aanschaf van nieuwe apparatuur.

In de begroting zijn de kosten opgenomen van fase 1 van de herinrichting (zie ook hierna).

Het bedrag voor depot, onderhoud en kleine aankopen t.b.v. de collectie is verdubbeld t.o.v. de vorige beleidsperiode.

De kosten van exposities en educatie zijn inclusief de personele lasten (op uur-basis).

Het budget voor Communicatie en PR is verder verhoogd tot € 15.000 in 2021.

Landelijk en provinciaal geldt een norm van minimaal 17,5 % eigen inkomsten om in aanmerking te komen voor subsidie van de overheid. De provinciale musea behalen wat dat betreft 20-25 %. Museum Valkenburg voorzag de afgelopen beleidsperiode voor meer dan 50 % in de eigen inkomsten, in de komende beleidsperiode naar verwachting voor meer dan 60%, en steekt daarmee bijzonder gunstig af t.o.v. de andere spelers in dit veld. Dit is in belangrijke mate te danken aan de bijdragen van begunstigers en sponsors. Ook dragen de Vrienden van het Museum Valkenburg ieder jaar opnieuw naar vermogen bij. Maar veruit de belangrijkste reden waarom het Museum zo kosten-efficiënt kan werken is gelegen in het feit dat de taken waar het Museum voor staat, voor het overgrote deel worden uitgevoerd door een vijftigtal gemotiveerde vrijwilligers: in bestuur en commissies, achter de balie, in de Museumshop en bij tal van andere werkzaamheden. Zo worden meerdere fte's uitgespaard. Dit beleid zal met kracht worden voortgezet.

Begroting herinrichting (per 01-01-2018)

Uitgaven		Inkomsten	
Tentoonstellingsruimten	€ 50.900	Eigen bijdrage	€ 57.000 beschikbaar
Hardware *	€ 171.200	St. Fien Huth	€ 30.000 beschikbaar
Software	€ 17.000	St. E. Strouven	€ 30.000 beschikbaar
Ontwerp en begeleiding	€ 76.500	Gem. Valkenburg	€ 30.000 beschikbaar
Transport en verzekering	€ 16.000	Fonds Sociale Inst.	€ 15.000 beschikbaar
Ondersteunende proj.	€ 9.500	St. Jacques Vonk	€ 5.000 beschikbaar
Promotie	€ 13.000	P. Bernh. Cult. fonds	€ 5.000 beschikbaar
Algemene kosten	€ 16.900	Rabobank	€ 5.000 beschikbaar
Onvoorzien	<u>€ 15.000</u>	St. Kanunnik Salden	€ 3.000 beschikbaar
		Provincie Limburg	€ 5.000 beschikbaar
		Mondriaan Fonds	€ 75.000 **
		VSF Fonds	€ 55.000 **
		St. Gifted Art	€ 6.000 **
		Fonds 21	€ 20.000 **
		Overig	<u>€ 45.000 **</u>
Totaal	€ 386.000	Totaal	€ 386.000

*Apparatuur, verlichting, vitrines en ander tentoonstellingsmateriaal.

** Deze bedragen zijn/worden aangevraagd.

De eerste en tevens belangrijkste fase bestaat uit de herinrichting van de eerste verdieping en het trappenhuis ; de begrote kosten hiervan zijn € 230.000. Een bedrag van € 180.000 is reeds beschikbaar gesteld en voor een belangrijk deel al uitgegeven. Het Museum is de hierboven genoemde sponsors van de herinrichting bijzonder dankbaar.

De ontbrekende € 50.000 zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Fase 2 en 3 zullen worden uitgevoerd in de komende beleidsperiode zodra de benodigde middelen daartoe

voorhanden zijn. De kosten daarvan zijn niet opgenomen in de meerjarenbegroting. De fondsenwerving voor de herinrichting is een taak van het Bestuur.

Sponsorcommissie

De Sponsorcommissie onderhoudt de jaarlijkse contacten met de begunstigers (particulieren en bedrijven; aanschrijving voor hun bijdrage, uitnodigingen voor openingen en de begunstigers avond, werving nieuwe begunstigers). Ook vertegenwoordigt een lid van de Commissie het bestuur in dat van de Stichting Vrienden van Museum Valkenburg, dat het Museum jaarlijks sponsort. Daarnaast wordt naar overige sponsors gezocht onder bedrijven en instellingen. De overige sponsors van de afgelopen beleidsperiode waren: Mondriaan Stichting, Rabo Bank Maastricht e.o., Rozenheuvelfonds, Huis der Kunsten en Kiwanis Valkenburg. Met een jaarlijkse opbrengst van gemiddeld € 15.000 leveren begunstigers en sponsors een onmisbare bijdrage aan de inkosten van het Museum. Het streven is de fondsenwerving de komende beleidsperiode te intensiveren met € 20,000 als jaarlijks streefbedrag. Wellicht met behulp van externe advisering zal volgens plan ook de techniek van crowd funding worden ingezet, met name bij werving van de middelen voor het project 'Tour de Valkenburg'.

Museumshopcommissie

Het assortiment van de Museumshop bestaat voornamelijk uit kunstkaarten, veelal gekoppeld aan recente tentoonstellingen, en boeken over de voor het Museum relevante kunstenaars. Daarnaast worden voorwerpen verkocht van regionale kunstenaars, al dan niet in relatie tot één van de tentoonstellingen.

Met een jaarlijkse netto opbrengst van gemiddeld € 7.000 levert de Shop een evidente bijdrage aan de inkomsten van het Museum. In het kader van de herinrichting zal tevens aandacht worden besteed aan de toegankelijkheid van de Shop.

Public relations en communicatie commissie

De afgelopen beleidsperiode is het budget voor communicatie en PR aanzienlijk verhoogd, waarmee een belangrijke bijdrage is geleverd aan de stijging van het aantal bezoekers. In de komende beleidsperiode is een verdere stijging van dit budget voorzien. Hieronder volgen de beleidslijnen voor de periodeperiode 2018-2021.

In het kader van goede Public Relations moet het Museum intensieve contacten onderhouden met de doelgroepen waarmee het als organisatie ten nauwste verbonden is. Deze zijn uitermate belangrijk voor de naamsbekendheid en het imago van het museum om de doelstelling - bezoekers trekken en ondersteuning van de fondsenwerving - te realiseren. In zijn contacten dient het Museum een positief gevoel op te wekken door kwaliteit uit te stralen in de zakelijke bedrijfsvoering, de vormgeving van de communicatie, de functionele

en artistieke aankleding van het gebouw, en de omgang met bezoekers, vrijwilligers en relaties.

De doelgroepen voor Museum Valkenburg zijn:

- 1) Subsidiegevers w.o. de gemeente Valkenburg en andere subsidiërende instellingen
- 2) Kunstenaars
- 3) Musea als bruikleengevers en andere instellingen waarmee wordt samengewerkt
- 4) Publiek (bezoekers uit en buiten Valkenburg en Limburg)
- 5) De media
- 6) Sponsors, vrienden en begunstigers van het Museum, alsmede de verenigingen etc. waarmee intensief wordt samengewerkt.

Met al deze doelgroepen moet het Museum frequent en op geschikte momenten communiceren. Dit is noodzakelijk om betrokkenen te motiveren zich voor het Museum in te blijven zetten en aandacht te genereren. Hiervoor bestaan verschillende strategieën die hieronder nader worden uitgewerkt. Een aparte PR Commissie heeft tot taak hiervoor een beleid op te zetten en uit te voeren.

1) Subsidiegevers

Subsidiegevers moeten op de hoogte moeten worden gehouden van wat er met hun geld gebeurt. Als tegenprestatie voor bijdragen zal het Museum hen op affiches, uitnodigingen en andere uitingen vermelden. Individuele en regelmatige contacten met vertegenwoordigers van subsidiegevers zijn nuttig voor verdere betrokkenheid bij het Museum. Dit punt heeft de afgelopen beleidsperiode ruime aandacht gekregen en zal onverkort worden voortgezet.

2) Kunstenaars

Voor het organiseren van exposities is een goed en vooral up to date contact met kunstenaars noodzakelijk. Zij moeten het als een eer zien in Museum Valkenburg te exposeren en daaraan graag willen meewerken. Dit geldt ook voor nabestaanden van Limburgse kunstenaars o.m. uit de 20^e eeuw: de groep waarop Museum Valkenburg zich in belangrijke mate richt.

Bovendien wil het Museum kunstenaars die hebben geëxposeerd, als een achterban zien die zich betrokken blijft voelen bij het Museum.

3) Musea en andere instellingen

In de afgelopen beleidsperiode zijn goede contacten opgebouwd met musea en andere instellingen waarmee wordt samengewerkt. Deze worden regelmatig gevraagd om kunstwerken in bruikleen af te staan voor bepaalde exposities. Samenwerking met musea, bibliotheken, Valkenburgse en andere instellingen bieden mogelijkheden tot overleg, vergroting van de expositieruimte als dependances, en uitwisseling van diensten. Het

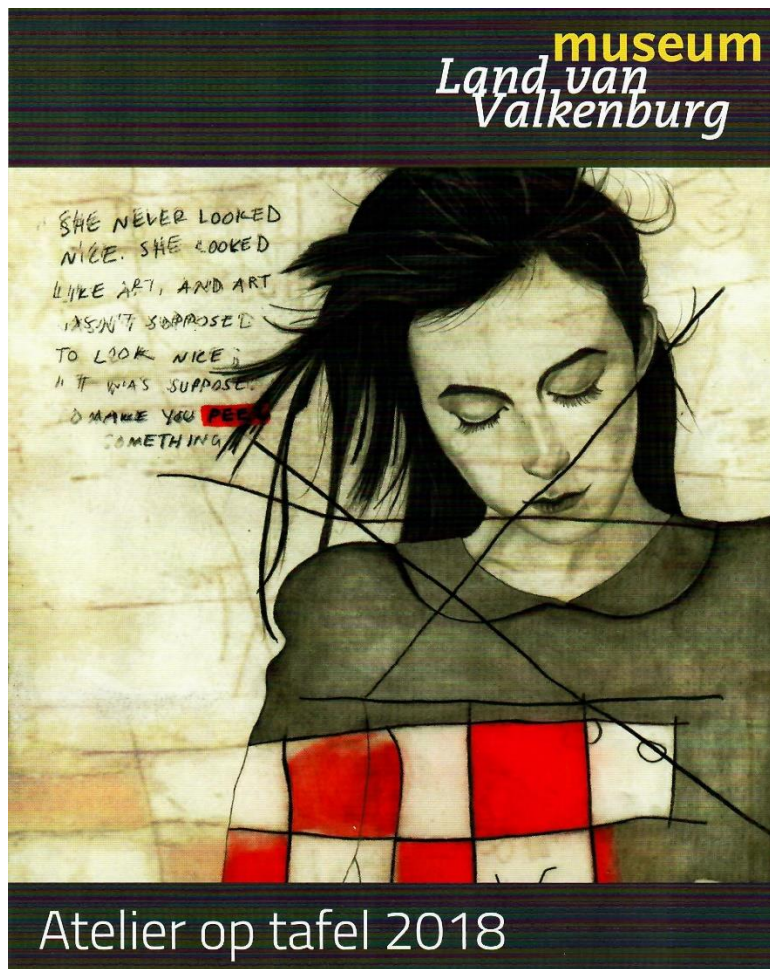
vergroot de zichtbaarheid van het museum, maar ook kunnen hiermee kosten worden bespaard, hetgeen een win-win situatie voor beide instellingen betekent.

4) Bezoekers

Het publiek is de grootste doelgroep voor een museum. Voor het Museum is het publiek onder te verdelen in bezoekers uit Valkenburg, de Limburgse regio en toeristen. Valkenburg is toeristenstad bij uitstek met ruim 1,1 miljoen overnachtingen. In 2017 bezochten bijna 12.000 bezoekers het Museum, ongeveer de helft daarvan komt van buiten de regio. Maar het percentage dat het Museum bezoekt is nog te laag. Om meer publiek van buitenaf te trekken wordt bijvoorbeeld al intensief samengewerkt met de Nationale Museumvereniging die de Museumkaart uitdeelt. Maar bijv. aan de zichtbaarheid van het gebouw zal nog meer aandacht moeten worden besteed. Het Museum ligt midden in het (horeca)centrum van Valkenburg, maar te weinig bezoekers komen gericht of toevallig naar binnen. Meer communicatie en aanvullende maatregelen, zoals meertaligheid in PR en museumcommunicatie, zullen het bezoekersaantal moeten verhogen.

Ook verbetering van de website (100.000 bezoekers op jaarbasis) zal hierbij een rol spelen. Om tot een aantrekkelijker website die nog meer uitnodigt tot een bezoek, zal een budget vrijgemaakt moeten worden voor professioneel onderhoud en vernieuwing, zoals bijvoorbeeld een nieuwe web-engine.

Nu het museum is uitgebreid met een extra zaal - de Jacques Vonkzaal - is er ruimte voor lezingen en vergaderingen. Zo is het aantal lezingen rond 'De Percepsie van Scherpenheuvel' een groot succes geweest. Aanvragen van derden zijn welkom mits passend bij het karakter van het museum.



Museum shopping weekend

10 en 11 maart 2018 / 11 – 17 u / entree € 3,-

Het jaarlijkse evenement 'Atelier op tafel' waarbij eigentijdse kunst in een weekend wordt getoond en verkocht, wordt wegens groot succes voortgezet.

In de afgelopen periode is extra ingezet om het betrekken bij de schooljeugd in het museum. Met speciale evenementen – Bokkermert e.a. – wordt de jeugd gestimuleerd het Museum te bezoeken. Een goed voorbeeld van educatie en samenwerking met derden is de expositie 'Struikelstenen' geweest – samen met de gelijknamige Stichting – die voor scholieren zeer interessant was en tot veel bezoekers leidde. Met dergelijke activiteiten zal de organiserende Educatiecommissie zich intensief bezig houden. Zie verder onder Educatiecommissie.

5) De media

Het Museum besteedt veel aandacht aan nauwe samenwerking met de media om tot goede publiciteit te komen, zowel betaalde publiciteit (advertenties/advertorials) als redactionele publiciteit. Met regionale en lokale media bestaat dan ook een goede verstandhouding.

Nationale media hebben klaarblijkelijk te weinig aandacht voor exposities. Op dit punt kan verdere inspanning worden geleverd.

De PR commissie hanteert een jaarlijkse planning om de verschillende media per expositie van adequate informatie (persberichten, features, documentaires e.d.) te kunnen voorzien. Per jaar vindt evaluatie plaats van de behaalde publiciteit en het effect daarvan op de bezoekersaantallen. Per expositie worden flyers gemaakt die door vrijwilligers worden verspreid.

Ook moet meer aandacht worden geschonken aan de sociale media, die hun eigen dynamiek hebben, andere geïnteresseerden kunnen bereiken en zo het bezoekersaantal kunnen vergroten. Vriendenactiviteiten, lezingen en informatie over tentoonstellingen worden al 'gepost' op Facebook en Instagram, maar dit soort activiteiten zou moeten worden uitgebreid. Hiervoor moet meer (vrijwillige) menskracht in het Museum worden gevonden en zo nodig ook meer budget beschikbaar worden gesteld.

6) Sponsors, vrienden en begunstigers van het museum

Sponsors, vrienden en begunstigers vormen een belangrijke steun voor het Museum, dat 50% van zijn budget zelf moet verwerven. Er worden extra activiteiten aangeboden zoals lezingen voor belangrijke exposities en andere bijeenkomsten om hen blijvend te motiveren. Communicatie met deze groepen is van groot belang. Het beleid zal ook de komende periode op dit punt actief worden voortgezet. Zie verder onder 'Sponsorcommissie'.

Samenwerking

Het Museum functioneert voor en door de gemeenschap. Samenwerking met relevante partners staat hoog in het vaandel: vanzelfsprekend met scholen, kunstenaars, de gemeente Valkenburg, collega musea, andere culturele organisaties, natuur- en cultuurhistorische verenigingen, toeristische en evenement organisaties, horeca en andere ondernemers. 'Amateurs' of niet, allen zijn professionals op hun vakgebied, en vrijwilligers voor het Museum. Samen wordt het verhaal van Valkenburg en het omringende heuvelland verteld, steeds opnieuw maar altijd anders. Participatie van al deze 'stakeholders' is de kurk waar het Museum op drijft.

In 2017 is een speciaal samenwerkingsproject van start gegaan met het Open Lucht Theater in Valkenburg. Op bestuurlijk niveau en via directe contacten tussen de vrijwilligers werd onderzocht of en zo ja hoe beide organisaties van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen vinden in gemeenschappelijke belangen. Wat dit laatste betreft is bij enkele gelegenheden de programmatische planning op elkaar afgestemd om zo voor beide organisaties meer publiek te trekken. Deze experimenten zullen in de volgende beleidsperiode worden voortgezet.

Met name voor de herinrichting van de diverse zalen op de middenverdieping wordt samengewerkt met lokale specialisten, waarmee het Museum in het verleden al goede relaties had opgebouwd. Wat betreft de geologie wordt samengewerkt met de 'Nederlandse

Geologische Vereniging afdeling Limburg'. Deze afdeling vergadert regelmatig in een zaaltje van het museum. Wat betreft vuursteen en archeologie wordt samengewerkt met de 'Stichting in Onsen Lande van Valckenborgh'. Deze Stichting verzorgt regelmatig lezingen in en wandelingen vanuit het museum. Met de 'Archeologische Werkgroep Valkenburg' wordt samengewerkt voor de recentere archeologie. Het Museum huisvest sinds ruim een jaar een archeologisch restauratie atelier, waar bezoekers iedere woensdagmiddag, onder deskundige begeleiding, mee kunnen helpen bij de reconstructie van objecten uit tienduizenden scherven die zijn opgegraven in Valkenburg-Houthem. Het Bokkenrijdersgenootschap zal actief bijdragen aan de inrichting van 'De Bokkenrijder', onderdeel van de heringerichte middenverdieping. Met dit genootschap heeft het Museum eerder tentoonstellingen gemaakt. Doordat de samenwerkingsrelaties al lang bestaan en intens zijn, kan het Museum bouwen op een grote betrokkenheid van zeer deskundige en enthousiaste vrijwilligers. Alle genoemde verenigingen hebben weer een grote eigen achterban.

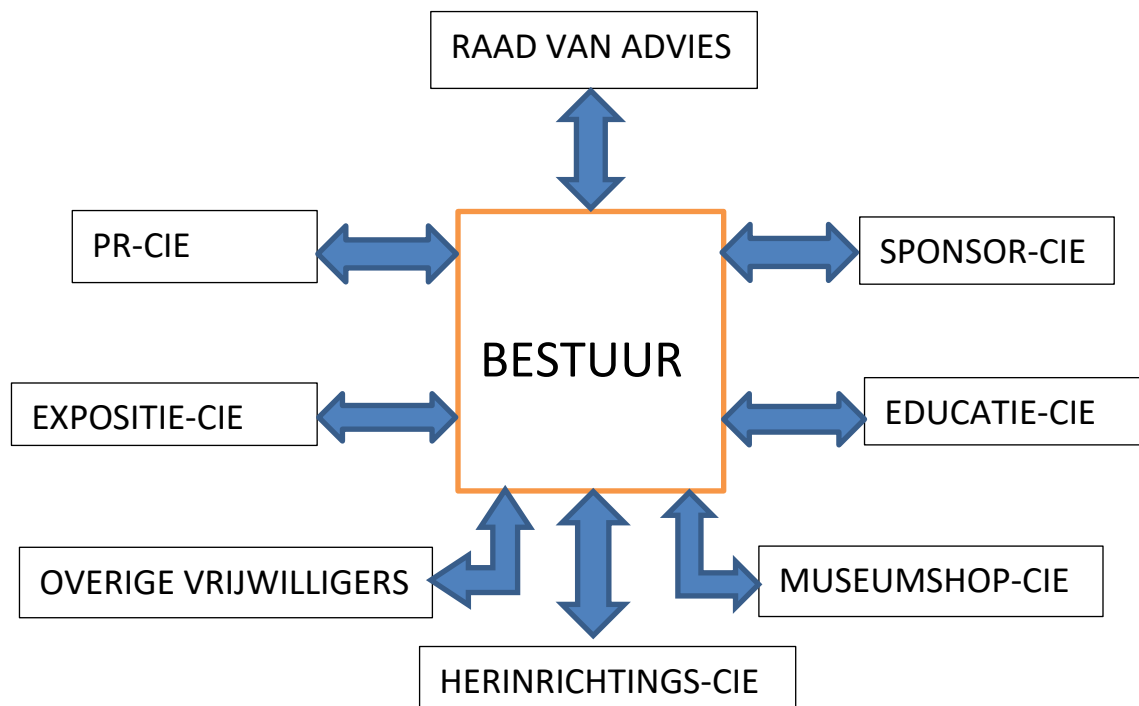
Maatschappelijk en politiek draagvlak

Op grond van de aantallen bezoekers en het aantal organisaties waarmee wordt samengewerkt, kan het maatschappelijk draagvlak voor het Museum in de regio als aanzienlijk worden bestempeld. Gezien de ontwikkelingen van het aantal bezoekers in de afgelopen beleidsperiode kan tevens worden gesteld dat dit draagvlak groeiende is. Het Museum zal zich in de komende beleidsperiode nadrukkelijk inzetten om het draagvlak in de regio verder te versterken.

'Meer kwaliteit voor meer publiek' is de ambitie van het provinciale museumbeleid. Het voorliggende beleidsplan van het Museum getuigt van eenzelfde streven. Uit het Cultuurbeleidsplan van de Gemeente Valkenburg blijkt dat men vooral wil inzetten op kwaliteitstoerisme. Een op zichzelf bescheiden maar hoogst noodzakelijke subsidie van de Gemeente voor Museum Valkenburg past uitstekend in dit gepromoteerde beleid.

Na een grondige evaluatie over meerdere jaren, heeft de Gemeente in 2016 inderdaad besloten de basissubsidie te continueren voor (in ieder geval) de duur van 5 jaar. Belangrijk onderdeel van de overwegingen waren de positieve ontwikkelingen van het Museum in de daaraan voorafgaande vijf jaar, wat betreft activiteiten, bezoekersaantallen en de voorliggende plannen voor de herinrichting van de vaste expositie. Bestuur en overige vrijwilligers spreken de verwachting uit dat de Gemeente Valkenburg zijn verantwoordelijkheid ook na de komende beleidsperiode zal willen blijven nemen.

ORGANISATIESTRUCTUUR MUSEUM VALKENBURG



Het bestuur daagt de eindverantwoordelijkheid en bepaalt het beleid. De Raad van Advies adviseert het bestuur in dezen. In de komende beleidsperiode zal er naar gestreefd worden Raad en werkwijze zodanig aan te passen dat consulteren gemakkelijker is; denkbaar is het aantal leden tot 5 te verhogen en als leden van de Raad tevens externe experts uit te nodigen met kennis van zaken op museaal en/of kunstzinnig gebied.

Binnen dit door het bestuur vastgestelde beleid en binnen hun eigen budget werken genoemde commissies geheel zelfstandig: zij vullen dit beleid verder in en zijn ook verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan. Eventuele (op uurbasis) ingehuurde krachten worden eveneens aangestuurd vanuit de desbetreffende commissies. De voorzitters zijn tevens lid van het bestuur. In maandelijkse bestuursvergaderingen worden de activiteiten op elkaar afgestemd.

Het bureau (front-office) wordt bemand door een zelfsturend team bestaande uit een viertal vrijwilligers. De komende beleidsperiode zal deze gang van zaken worden geëvalueerd en zal worden beslist over de vraag of een parttime betaalde kracht met het oog op de continuïteit het team zou moeten versterken.

VRIJWILLIGERS (per 1-1-2018).

Raad van Advies :

F. Jadoul

C. Kleinman

Mr. P.J.M.B. Schutgens

Bestuur

J. Wachelder (voorzitter en herinrichting)

F. Boon (1^e secretaris)

G. Caelen (educatie)

Th. Van Dijck (vrijwilligers)

F. Geelen (projecten)

H. Maenen (penningmeester, sponsoring, front-office en beheer)

K. van de Poll (2^e secretaris)

W. Vermeer (PR en Communicatie)

R. Vervoort (exposities)

Sponsorcommissie

J.H.L. Maenen (voorzitter)

Th. Van Dijck

F. Geelen

K. van de Poll

Expositiecommissie

R. Vervoort (voorzitter)

M. Heshusius

J. Solberg

W. Vermeer

M. Wansink .

PR en Communicatie Commissie

W. Vermeer (voorzitter)

M. Heshusius

J. Solberg

R. Vervoort

Met hulp van W. Ploemen (website).

Educatiecommissie

G. Caelen (voorzitter)

J. Wolters.

M. Kuijpers

Museumshopcommissie

H. Maenen (voorzitter)

C. Pooters

A. Nillesen

Herinrichtingscommissie

P. Tieman

M. van Henten

J. Wolters

M. Harst-van den Berg

J. Wachelder

M. Kuijpers

L. Willems

Gastvrouwen / gastheren/ overige

C. Buskens

R. Caelen

C. Engelen

W. Eurlings

M. Goossens

A. Halmans.

N. Hamming

W. Jansen

R. Klinkenberg

R. Kroon

A. Lamberix

M. Lazaroms

V. Malherbe

C. Meurders

A. Nillesen

N. Olzheim

M. Pellegrin
C. Pooters
J. Rijcken
T. Schmitz
A. Essers
A. Titulaer
M. Verdijk
J. Vroom
W. Weber.

Valkenburg, januari 2018